

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

**Raemond, Florimond de
Coloniae Agrippinae, 1655**

VI. Ad quid conducant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

nimirum quæ diuinæ gloriæ derogant. Alterutrum horum aduersarij concedant oportet. Atqui primum verum esse non potest: quum Deus sibi ipse non repugnet, nec contraria præcipiat. Quomodo vero Deum repugnantia & iniustitiæ nota liberabimus, si eos tamquam idololatras ab ipso puniendos fore dicamus, qui exemplum ipsius sequuntur & imitantur? Numquid enim Deus, etiam post latum decalogum, Cherubinos humana facie in templo suo collocari, æreum serpentem in ligao ad crucis formam erigi, aliaque opera quorum usus in templo & ad sacra futurus erat, bouum, leonum, &c. specie fieri voluit? Circumfer oculos per totum illud stupendi operis Salomonis templum. Vbiq; imagines sculptæ occurrunt: vt caput VI. lib. III. Regum legenti facile apparebit.

IV. Lubenter vero fatemur & credimus, Deum nequaquam sibi posse repugnare, vt qui semper idem sit sibi que similis. Hinc Plato non immerito Poëtas & fabularum auctores è Republica sua exterminauit, quod in theatris deos sibi ipsis repugnantes, & modo in hanc modo illam formam mutatos producerent. Iouem illum mihi quis videat; modo in aureum imbrem, modo in cyncum, modo in aquilam mutatum. Tum Protea illum Virgilianum, de quo ille:

*Tum varia illudent species, atq; ora ferarum.
Fiet enim subito ses horridus, atq; tigris
Squamosusq; draco, & fulua ceruice Leona.*

Ex quibus sane patet, Deum omnem imaginum usum nequaquam prohibere voluisse: vt quibus ipse in templo suo locum esse voluerit, tam vt ornamentum ei aliquid afferrent, tum vt mysticæ significationi atque instructioni inferuient. Quid? quod magnus ille Propheta Daniel Deum patrem, antiquum illum dierum, omnibus fere lineamentis & coloribus nobis depingat? quamuis eadem non ignorauerit, Deum incorporalem esse, immaterialem, inuisibilem, neque vlla figura posse exprimi. Et profectò frustra omnis humana industria penicillo aut quocumque alio modo Dei nobis effigiem elaboratura erat, nisi vir ille diuinis sic depictam nobis exhibuisset. Quare credendum est, illas tantum Imagines diuino mandato prohiberi, quibus alius quam verus deus adorandus representatur, aut alius falforum Deorum cultus introducitur; quales illa idola fuerunt, quæ Aegyptii

adorarunt, itemque vitulus ille aureus à populo Israelitico confatus, Draco ille Babylonius, & infinita alia apud alias gentes. Et hoc quidem modo ipsi Iudæorum Rabini, vt apud Aben Efram in Decalogum videre est, præceptum hoc interpretantur.

Nihil horum simile imagines Christianorum habent: quæ non modo non contra Deum, sed iam eum solum finem erectæ sunt, vt hominum mentes ad Deum erigantur. Ipse Saluator noster Iesus Christus faciei suæ effigiem nobis reliquit, vt eius humanitatis contemplatione tamquam per scalam Iacob, & præcipuum nostræ salutis organum, ad cælos euecti, plenam Dei notitiam assequeremur. O verè diuinam effigiem, longe alia quam Zeuris aut Apellis manu efformatam! O cælestem tabulam: in qua diuinæ illius faciei radij nullo alio quam ipsius Dei penicillo expressi sunt.

Quis magnum illum Leonem, tantæ sanctitatis virum mentiri voluisse dicat, quando ait, vidisse se illam imaginem, & omnino talem visam, quæ humana manu fieri non potuerit? Quid? annon liceat nobis habere suæ scriptas, siue pictas, siue sculptas hominum, vel etiam cælestium naturarum effigies: quum intellectus noster tam imbecillus sit, vt nihil nisi phantasia mediante apprehendere possit hæc vero per ideas & obiectas imagines moueri necesse habeat? Et quis ille est tam diuinæ mentis, qui sine his veluti imaginum alis ad cælestium rerum contemplationem euolare possit? quod etiam si perueniret, facile tamen inde abstraheretur, nisi ab externis istis rebus subsidiū perat: vt D. Paulus docet. Quin rationem nullam video, quin ijs imaginibus quæ tam Maiestatem quam amorem diuini numinis eiusque ministrorum nobis repræsentant, eundem ad minimum honorem eandemque reuerentiam tribuere debeamus, quæ Regum ac Principum picturis, immo chirothecis & sudarijs tribui solet: quibus à plerisque flexo genu oscula imprimi videmus.

IV. Nec vero obiectis eiusmodi solum homines vulgares, sed docti etiam opus habent: vt quorum animi non minus terrestrium rerum frequentis meditatione & occursum à cælestium contemplatione abducuntur. Ex obiectæ vero imaginis consideratione animus altius sese ad earum rerum, quæ per illam repræsentantur, contemplationem erigit. Nonne Pythagoras fuit qui dixit, numquam se templa ingressum, deorum contemplatione

quin magnam in intellectu & cogitationibus sentiat mutationem? Quod si miser paganus falso hoc obiecto cœlestem quandam eleuationem sentit; quid verum aliquod obiectum apud Christianum non poterit? Ea est naturæ nostræ velut in centro inferiorum creaturarum consistentis imbecillitas, vt tantum spacium quantum est inter res terrestres & cœlestes, inter visibiles & inuisibiles traicere aut emetiri nō queat, nisi alis quibusdam eleuetur. Quis vero Mōyse illo maior erit, qui faciem Dei, magnum illum & immensum tam potentiam quam gratiæ & misericordiæ solem, recto obrutu aspiceret possit? Sed bene habet. Non pauci etiam ex ipsis Ecclesiæ hostibus ab ipsa veritate coacti, fatentur hoc præcepto imaginum vsu non plane prohiberi; sed ita intelligendum esse (vt etiam in Leuitico explicatur) non adorandas esse, id est, ex imagine non esse idolum aut falsum deum faciendum. Bucerus certè post longam de imaginibus disputationem, ea à se scribi inquit, non eum in finem quod putet Christianis omnem imaginum vsu interdicitum esse; sed ideo tantum, quod earū vsu cupiatur temperari, vt nihil diuinæ gloriæ & Ecclesiæ ædificationi derogetur. Idem Spangenbergius in Margarita sua Theologica dicit, idem Urbanus Regius, idem Petrus Martyr: nec plus vel minus Catholici eadem de re docent. Non ergo illa iam inter nos etiam & schismaticos quæstio est, vtum imaginum vsu permittitur, sed tantum quibus modis & ad quid illis vtendum sit. Boque Lutherani etiam post schisma, imagines in templis retinuerunt, Crucifixi præsertim, vt etiam Angliæ regina, sicut alibi diximus.

VII. In has tamen aliasque Calvinistæ furorē suum passim effuderunt. Scribunt nonnulli, in oppido quodam Occitanæ Sangillio appellato, Calvinistas, contractis tam Iesu Christi quam aliorum Apostolorum imaginibus, Iudæ Illecebræ tantum imaginem integram reliquisse. Antuerpiæ Crucifixi contracta imagine, Geusij angeli bono cruciatio adstantis imaginem itidem confregerunt, at diaboli, impij cruciarij animam excipientis, integram reliquerunt. Idem diuersis locis factum, sicut digni historici tradunt; semperque diaboli, vel Saluatorem vel Sanctos tentantis, imaginibus partem, illorum vastatis atque abolicis. Londini Hispanus templum ingressus, quum S. Michaelis Archangeli statuam contractam, Sathanæ autem sub pedibus ipsius iacentis adhuc integram vidisset, educto gladio eam punctim ac cæsum impetens, ex-

clamasse fertur: Apage, apage scelestissime, nō plus quam ceteris tibi hic loci erit. Lindanus Episcopus Ruræmundensis testatur, quum reformationis causa diœcesiam suam obiret, vidisse se inter alia Geusiaci furoris monumenta, inter plures sanctorum contractas imagines, solius Sathanæ, tamquam virginem tentantis ibi representari, adhuc integram, quam apprehensam in terram proiecerit, inquit: Et tu hinc eiciaris, infelix Sathanæ, neque enim fas est vribi manere, vbi satellites tuū venerabiles Iesu Christi & sanctorum imagines tanto furore confregerunt.

VIII. Sed, quæso, o hæretici, ne illud dicite, nos lapides & ligna adorare. Neque enim nos in Crucifixi imagine quidquam aliud adoramus, quam quod per illam nobis representatur. Sed quid? An non ipse S. Augustinus ægrotantibus consulit, vt Crucifixi imaginem prope lectum habeat? Ne vos in cordis nostri secreta amplius quam fas est inquirete, quasi nostras ante altaria imaginibus ornata genibus insidentium cogitationes, & oculorum ac manuum voces, vt ita dicam, intelligeretis. Nec vero vetularum quarundam aut rusticæ plebis simplicitate amplius abutimini: vt quos ex responsionibus vobis non semel datis optime nostis non nescire differentiam illam quæ est inter lapidem velligam, vel ipsam figuram, & inter id quod per ipsum representatur. Quod si quis tamen sit tam supinus ac crassus qui hac in re errorem committat, is quidem error non Ecclesiæ, sed isti homini imputari debet. Docet enim Ecclesiæ, vnum solum Deum adorandum esse, imaginibus vero honorem habendum esse ob id quod representant. Sed mittamus ista, de quibus pius ille & doctus vir Ludouicus Richeomus abunde scripsit, Sed quid o suaues homines? Numquid vos ipsi idololatræ estis, qui Lutheri, Caluini & aliorum imagines in tanta habetis veneratione? Huius quidem imaginem in intimis seminatam etiam, in Gallia cubiculis diligenter videas & honorifice asseruari; illius vero in Germania non pictura modo expressam, sed tapetibus etiam intextam in fenestris, parietibus & atrijs passim & etiam ipsi librorum operimentis, Crucifixi loco impressam. At inquit, se imagines eiusmodi animi tantum causa habere. Sed o Deum immortalem: An Bezæ curæ fuit, excussatorum monachorum ac sacrilegorum hominum, etiam collegarum suorum icones in æs incidi, & cum vanissimorum